

הנחיות מיוחדות לטיפול שאינו רפואי בגוף האדם

האם חובה להוציא רישיון עבור בית עסק לטיפול שאינו רפואי בגוף האדם ?

צו רישוי עסקים קובע כי בית עסק לטיפול שאינו רפואי בגוף האדם הינו עסק טעון רישוי. להלן רשימת הטיפולים שאינם רפואיים בגוף האדם המחויבים ברישיון לניהול עסק:

- ✓ שירותי סאונה
- ✓ מספרה
- ✓ שירותי פדיקור מניקור
- ✓ טיפולי יופי וקוסמטיקה
- ✓ עשיית כתובות קעקע
- ✓ מכון עיסוי (למעט במרפאות ובבתי חולים)
- ✓ ניקוב חורים בגוף האדם לענידת תכשיטים

מה צריך לצרף לבקשה לרישיון עסק לטיפול שאינו רפואי בגוף האדם ?

לבקשה לרישיון עסק יש לצרף תכנית הנדסית ובה תרשים סביבה , מפה מצבית ותכנית תנוחה של העסק.

על התכנית לכלול את התרשימים והפרטים הבאים:

- (1) תרשים בקנה מידה 1:2,500.
- (2) תרשים המגרש בקנה מידה 1:250.
- (3) תרשים תנוחה ושני חתכים של העסק ניצבים זה לזה.
 - א. קנה מידה של התרשימים ההנדסיים יהיה 1:100.
 - ב. ראשי המנהל לדרוש מן המבקש שיגיש תרשים תנוחה בקנה מידה 1:50.
- (4) רוחבו, אורכו, גובהו וייעודו של כל חדר מחדרי העסק.
- (5) מקומם ומידותיהם הפנימיות של כל פתחי האוורור , ואם האוורור מכני – המתקנים וההספקים שלהם.
- (6) סימון כל הקבועות הסניטריות , האביזרים, צינורות הספקת המים וצינורות השפכים , קוטרם, שיפועם ואופן סילוק השפכים.
- (7) סימון מתקני אשפה.

מי רשאי לאשר את רישיון העסק ?

רישיון העסק יינתן מטעם רשות הרישוי.

רשות הרישוי בתל-אביב-יפו היא מנהל אגף רישוי עסקים. לשם הוצאת רישיון צריך לקבל אישור מוקדם מהגופים האלה:

- ✍ משרד הבריאות
 - ✍ המחלקה לביקורת תכניות ושימושים חורגים – עיריית תל-אביב-יפו
 - ✍ המחלקה לביקורת עסקים – עיריית תל-אביב-יפו
- * אגף התברואה בעיריית תל-אביב-יפו יכול להציג דרישות שיהיו תנאי לקבלת הרישיון .

הנחיות בנושא מבנים ותשתיות

1. הקירות והתקרות

הקירות והתקרות של העסק ייבנו מבטון , מלבנים, מבלוקי מלט או מכל חומר בנייה קשיח אחר שאינו עץ או אזבסט ויהיו נקיים ושלמים

- 2. המחיצות הפנימיות**
 המחיצות הפנימיות של העסק ייבנו מחומר בנייה הניתן לניקוי בקלות
- 3. הרצפה**
 (א) רצפת העסק תהיה ללא שקעים, מרוצפת במרצפות או בחומר אחר שאישר המנהל.
 (ב) הרצפה תהיה תקינה ונקייה בעל עת.
 (ג) לא יותקן שטיח בחדר טיפול.
- 4. שירותים וקבועות סניטריות**
 (א) לכל עסק יהיה חדר שירותים אחד לפחות.
 (ב) חדר השירותים יהיה צמוד לעסק, או במקום קרוב אליו שאישור המנהל. מומלץ לבנות את תא השירותים בתוך העסק.
 (ג) בתא השירותים תימצא אסלה שתתאים לכתוב בהל"ת.
 (ד) בתא השירותים יימצא תמיד נייר טואלט.
 (ה) בחדר השירותים יהיו כיור ומקור למים חמים וקרים לפי הכתוב בהל"ת.
 (ו) ליד הכיור יהיו תמיד סבון, אמצעי לניגוב ידיים לשימוש חד-פעמי ומיכל לאיסוף פסולת.
 (ז) חדר השירותים וכל הציוד התברואי שבו יהיו תקינים, שלמים ונקיים בכל עת.
 (ח) יש לדאוג לאוורור תא השירותים.
- 5. כיור בתוך העסק**
 (א) בנוסף לכיור שבתא השירותים יהיה כיור נוסף בעסק לרחיצת ידיים.
 (ב) המים בעסק יהיו באיכות מי שתייה, ותהיה הספקת מים חמים וקרים בכל שעות העבודה בעסק.
 (ג) בעסק הנמצא בבניין שמוקדן בו מאגר מים, ינקה בעל העסק את המאגר ניקוי יסודי אחת לשישה חודשים לפחות.
- 6. אזור הטיפול**
 המקום שנעשה בו הטיפול יהיה נקי ומסודר בכל עת
- 7. הריטים וציוד**
 (א) הרהיטים והציוד באזור הטיפול יהיו מצופים בחומר בלתי חדיר למים, הניתן לרחיצה ולחיטוי.
 (ב) הרהיטים והציוד יהיו נקיים בכל עת.
 (ג) בעסק יהיה ארון לכביסה נקייה ומתקן לאיסוף כביסה מלוכלכת.
 (ד) תהיה הפרדה באחסון בין חומרי ניקוי וחיטוי ליתר החומרים לטיפול בלקוחות
- 8. איסוף אשפה**
 (א) בעסק יוצבו מיכלי אשפה לאיסוף פסולת מוצקה, עם מכסה ומדרס רגל, במספר ובמקום המבטיחים ניקיון מתמיד, כפי שאישר המנהל.
 (ב) לדפנות מיכלי האשפה יוצמדו שקיות אשפה חזקות.
 (ג) כלים חדים ייארזו במיכל קשיח טרם סילוקם למיכל אשפה.
 (ד) שקית הפסולת תיסגר היטב טרם סילוקה.
 (ה) שקיות מלאות יורחקו מיד, ומיכלי האשפה יהיו נקיים תמיד.
- 9. כלי עבודה**
 (א) לכל עובד בעסק יהיו שתי ערכות לפחות של כלי עבודה, כדי לאפשר הספקה סדירה לשימוש של ערכות עבודה מחוטאות או מעוקרות.
 (ב) כל כלי עבודה שבא במגע עם חלק חשוף של גוף הלקוח, לרבות השיעור, לא יחזור לשימוש בטיפול בלקוח אחר, אלא לאחר ניקוי וחיטוי או עיקורו.

01. ניקוי כללי

- (א) לניקוי הציוד והרהיטים יש להשתמש בסבון או בסטרגנט ומים חמים
(ב) כלי העבודה ינוקו ויחוטאו או יעוקרו לפי השיטה המפורטת בהמשך.

11. אוורור

העסק יהיה מאוורר היטב באחת מדרכים אלה:

- (א) חלונות הנפתחים אל אוויר החוץ.
(ב) מערכת אוורור מכאנית.
הטמפרטורה בעסק לא תפחת מ- 18 מעלות צלזיוס ולא תעלה על 25 מעלות צלזיוס.

21. תאורה

באזורי העבודה של העסק תהיה תאורה בעוצמה של 300 לוקס לפחות, למעט בחדרי עיסוי ובחדרי התרגעות.

31. מגבות, חלוקים וסדינים

מגבות, חלוקים וסדינים – למעט לשימוש חד-פעמי, יכובסו בדטרגנט ובתמיסת נתרן תת-כלורי (אקונומיקה) אחרי כל שימוש בהם לטיפול הלקוח.

הנחיות בנושא היגיינה של העובד

- לא יעסוק אדם בטיפול בגוף האדם ולא יעבוד בעסק עובד, אם נתקיים בו אחד מאלה:
 - יש לו מחלה מדבקת.
 - הוא מסרב להיבדק או אינו נבדק בדיקה רפואית שהמנהל דרש.
- לא יעסוק אדם ולא יעבוד בביצוע כתובות קעקע או ניקוב חורים לצורך ענידת תכשיטים, אלא אם כן קיבל הדרכה מקצועית שאישר המנהל (מהנדס מחוז משרד הבריאות) בעניין מניעת העברה של זיהומים.
- לא יעסוק אדם בטיפול בגוף האדם, אלא אם הוא לובש בגדים נקיים או חלוק, המיועדים רק לעבודה ומקפיד על ניקיון הגוף.
- מיד בתום כל טיפול, לפני כל הפסקה בטיפול או בשעת מעבר ממטופל למטופל, ירחץ המטפל את ידיו במים זורמים ובסבון או בתכשיר לניקוי ידיים.
- טיפול בדימום:
 - יש לדאוג לארון ה מכיל ציוד לעזרה ראשונה ואמצעים לעצירת דם. לא ישתמש אדם בעסק בגופרת אלומיניום מוצק כדי לעצור דימום.
 - עצירת דימום תיעשה בשימוש בכפפות חד-פעמיות, באבקות או בנוזלים, באמצעות כלים חד-פעמיים או כלים שאינם באים במגע ישיר עם המטופל.
- תמרוקים:
 - כל התמרוקים המשמשים בעסק יהיו בעלי רישיון של משרד הבריאות לפי צו הפיקוח על מצרכים ושירותים (תמרוקים), תשל"ג-1973.
 - מריחת משחות על העור תיעשה בכלים מחוטאים או חד-פעמיים.
 - פיזור אבקות יעשה מכלים לזרייה בחומר בשימוש חד-פעמי.
- בעל עסק יציג בעסק, במקום בולט לעיני לקוחותיו, שלטים בגודל שלא יפחת מרוחב של 45 ס"מ ואורך של 60 ס"מ, באותיות שגודלן לא יפחת משבעה (7) מ"מ ובנוסח שבלשון התקנות. **איזה תקנות??**

כללים למניעת הידבקות במחלות**כללים שיסייעו להימנע מהידבקות במחלות**

.....

1. השימוש בתער מותר, רק אם הוא חדש ושימוש חד-פעמי.
2. דיקור, ניקוב אוזניים וקרקוע, חייבים להיעשות אך ורק באמצעות מחטים חד-פעמיות או במחטים שעברו חיטוי ועיקור.
3. במקרה של זיהום יש להשתמש בכפפות חד-פעמיות. את הדם יש לעצור באמצעות מגבוני נייר חד-פעמיים.
4. במקום זה חייבות להיות שתי ערכות של כלי עבודה, כשחת בשימוש והאחרת בחיטוי.
5. הטיפול יעשה אך ורק בכלים שעברו חיטוי קודם לכן.
6. מגבות, סדינים וחלוקים דורשים כביסה יסודית בטמפרטורה של 60 מעלות צלזיוס לפחות, באמצעות חומרי חיטוי כגון: אקונומיקה, לאחר כל שימוש, לחילופין ניתן להשתמש במגבות נייר חד-פעמיות.
7. לפני שמטפלים בך, חייבים לרחוץ את הידיים במים זורמים ובסבון.
8. היגינה אישית כוללת הופעה נקייה ובגדים המיועדים לעבודה בלבד.
9. משטחי העבודה במקום זה חייבים להיות נקיים תמיד.
10. כל התכשירים והתמרוקים שבשימוש במקום זה חייבים להיות בפיקוח משרד הבריאות.

נהלי עבודה

מספרה

1. מסביב לצוואר הלקוח יש להניח נייר חד-פעמי או מגבת נקייה שכובסה בטמפרטורה העולה על 60 מעלות צלזיוס.
2. את השיער הגזוז יש לאסוף מיד אחרי הטיפול בכל לקוח לתוך שקית חד-פעמית ולסלק למיכל אשפה מכוסה.
3. אין להשתמש בתער, אלא אם הוא לשימוש חד פעמי.
4. אחרי השימוש בכלים הבאים במגע עם השיער, לרבות מברשת ומסרק, יש להרחיק את השיער מכל הכלים, לנקותם ולאחר מכן לחטא אותם לפי ההוראות שבתקנות.

הרחקת שיער מאברי הגוף

1. כל החומרים להרחקת שיעור, לרבות שעווה, סוכר ובד, יהיו לשימוש חד פעמי ולא ישמשו בשימוש חוזר.
2. המטפל ידאג שהלקוח ישטוף לפני הטיפול את חלק גופו המיועד לטיפול במים ובסבון.
3. הרחקת שיער בשיטה הכרוכה בפלישה לרקמות הגוף תיעשה לפי הוראות אלה:
 - (א) המחטים וכלי העזר יהיו מעוקרים לפי ההוראות שבתקנות.
 - (ב) יש לשים על העור שבאזור הטיפול תכשיר לחיטוי עור למשך 30 שניות.
4. אין להשתמש בתער, אלא אם הוא לשימוש חד פעמי.

סאונה

1. לכל לקוח יסופק זוג נעליים עשויים מפלסטיק או מחומר אחר שניתן לניקוי ולחיטוי בקלות.

2. הנעליים ינוקו ויחוטאו אחרי כל שימוש כמפורט בתקנות
3. בעסק תהיה מקלחת, ובה מים חמים וקרים בעל עת.
4. לכל לקוח יסופק סבון לשימוש חד-פעמי.

עשיית כתובת קרקע

1. יש להשתמש במחט חד-פעמית בלבד.
2. אין להשתמש בצבע שהיה במגע עם מחט ששימשה לטיפול בלקוח אחר.
3. הצבעים לכתובות קרקע לא יכילו עופרת או חומר אחר המזיק לבריאות. כל צבע שבשימוש צריך לקבל את אישור משרד הבריאות.
4. אין לנקות ציוד בתמיסה שנוקה בה ציוד ששימש לטיפול בלקוח אחר.
5. אין לעשות כתובת קרקע ללקוח שיש לו נגע עור ללא אישור מאת רופא מורשה.
6. המטפל ילבש כפפות חד-פעמיות בעת הטיפול בלקוח.
7. לפני כל טיפול ירחץ המטפל ידיים במים חמים זורמים ובתכשיר לניקוי ידיים.
8. על משטח העבודה יש לפרוס מגבת לשימוש חד-פעמי.
9. יש לחטא בתכשיר לחיטוי עור את אזור הגוף המיועד לטיפול במשך 30 שניות.

ניקוב אוזניים לעגילים

1. ניקוב תנוך אוזן להתקנת עגיל ייעשה באחת משיטות אלה:
 - (א) בשיטת Coren – משתמשים במנשא בצורת U: בזרוע אחת שלו נמצא העגיל ובאחרת נעשה הניקוב בכלים מעוקרים לשימוש חד-פעמי.
 - (ב) בשיטת Inverness – משתמשים באקדח הנטען בשני עגילים ובשני תפסי ם מעוקרים הסגורים באריזת פלסטיק חד-פעמית.
2. אין לנקב אוזניים להתקנת עגילים באמצעים אלה:
 - (א) מחט ופקק.
 - (ב) דקירה באקדח המצויד במחט רב-שימושית.
 - (ג) אקדח מטיפוס CARESS, CARMEN, או Hewitt-Kenny-Mede הבא במגע עם עור האוזן.
3. על ניקוב אוזניים להתקנת עגילים יחולו ההוראות האלה:
 - (א) קודם לניקוב ירחץ המטפל ידיים במים חמים זורמים ובתכשיר לניקוי ידיים
 - (ב) על משטח העבודה יש לפרוס מגבת לשימוש חד-פעמי.
 - (ג) יש לחטא בתכשיר לחיטוי עור את תנוך האוזן באזור המיועד לניקוב במשך 30 שניות.
 - (ד) יש להדק את הסגר לעגיל בעזרת רפידת גזה סטרילית.
 - (ה) יש להסביר ללקוח את הטיפול הנדרש מצדו באזור הניקוב בימים הראשונים שלאחר הניקוב.

"פירסינג" - ניקוב חורים בגוף, למעט באוזניים, לצורך ענידת תכשיטים

1. ניקוב חורים בגוף, למעט באוזניים, ייעשה באחד מהאמצעים שלהלן:
 - (א) באמצעות מחט מיוחדת שדרכה מושחל התכשיט לצורכי ניקוב.
 - (ב) באמצעות ציוד רפאי להחדרת עירו תוך ורידי (כגון: Venflon) שדרכו מושחל התכשיט.
- אין להשתמש באקדח קפיץ המצויד במחט רב-פעמית!**

פדיקור ומניקור

1. ליד מקום הטיפול יהיה כיור נמוך לניקוי הרגליים ובו ברז מים חמים וקרים.
2. המטפל ידאג שהלקוח ינקה את הרגליים או הידיים לפני הטיפול.
3. יש לחטא את כל הכלים המשמשים בטיפול פדיקור או מניקור על ידי השרייתם למשך 30 דקות לפחות בתמיסה כוהל בריכוז של 70% או תמיסת כלור זמין המכיל 300 חלקים למיליון.
4. יש להחליף את כל הנוזלים המשמשים בטיפול לאחר כל טיפול.

הנחיות בנושא חומרי חיטוי

כלור הוא חומר מחמצן חזק – שימוש בכלור במינן מתאים מבטיח חיטוי יעיל תכשירים על בסיס כלור זמין (לפי הכתוב בתקנות):

- א. תמיסה מרוכזת של תת כלורית הנתרן (תקן ישראלי 261).
- ב. כדורים המכילים Sodium Dichloroisocyanurate [NA.D.C.C.] בתנאי שהיו 300 חלקים לפחות למיליון כלור זמין.
- ג. תכשיר אחר שאישר המנהל.

תכשירים לחיטוי הגוף

1. תפיסת כוהל המכילה 0.5% כלורהקסידין, 70% כוהל אתילי או איזופרופילי ו- 1% גליצרין או פריפילין-גליקול.
2. תכשיר אחר שאישר המנהל.

ניקוי, חיטוי ועיקור כלי עבודה

1. קודם לכל פעולת חיטוי או עיקור ינוקו כלי העבודה באופן יסודי:
 - (א) שטיפה במים זורמים.
 - (ב) ניקוי בדטרגנט.
 - (ג) פעולה מכנית או שפשוף.
 - (ד) שטיפה חוזרת במים זורמים.
 - (ה) ניגוב או ייבוש אחר.
2. תער וכלי עבודה שאינם פולשים לרקמות הגוף, למעט כלים הבאים במגע עם שיעור, ינוקו ולאחר מכן יחוטאו אחרי כל טיפול בלקוח:
 - (א) שטיפה במים ודטרגנט או סבון.
 - (ב) שטיפה במים זורמים, ניגוב או ייבוש.
 - (ג) השריה בחומר חיטוי במשך חצי שעה.
 - (ד) שטיפה במים זורמים וייבוש.
3. כלים הבאים במגע עם שיער ינוקו באופן יסודי אחרי כל טיפול בלקוח, ואם ניתנים לפירוק, יפורקו וינוקו החלקים ולאחר מכן יחוטאו באחת השיטות האלה
 - (א) חימום באוויר בטמפרטורה של 60 מעלות צלזיוס לפחות 5 דקות.
 - (ב) השריה בתמיסת 300 חלקים למיליון כלור זמין למשך 10 דקות לפחות, ולאחר מכן שטיפה במים זורמים וי יבוש. התמיסה מתקבלת במהילת תמיסה מרוכזת המכילה

3.5% כלור זמין במים 1:100 (כף לליטר מים) או המסת כדור NADCC לפי הוראות היצרן.

(ג) שיטה אחרת שאישר המנהל.2.

עיקור כלים

כלי העבודה הפולשים לרקמות הגוף או חותכים אותן, כגון: מחטים ינוקו באופן יסודי לאחר כל טיפול בלקוח, ולאחר מכן יעוקרו באחת השיטות האלה:

(א) באוטוקלב, בקיטור של 121 מעלות צלזיוס במשך 15 דקות לפחות.

(ב) בחום יבש בתנור בטמפרטורה של 170 מעלות צלזיוס במשך שעה לפחות.

(ג) טבילה בתמיסת גלוטראלדהיד בריכוז של 2% במשך שעתיים לפחות, ולאחר מכן שטיפה במים מעוקרים.

הגדרות

ההגדרות להלן מ תקנות רישוי עסקים (תנאי תברואה נאותים לעסקים לא רפואיים לטיפול בגוף האדם), התשנ"ג-1992, כולל תיקון התשס"ז-2006.

הל"ת	הוראות למתקני תברואה, תקנות התכנון והבניה. עותק מהן הופקד בלשכת הבריאות המחוזית והנפתית.
המנהל	המנהל הכללי של משרד הבריאות או מי שהוא הסמיכו לעניין תקנות אלה.
הצו	צו רישוי עסקים (עסקים טעוני רישוי) תשנ"ה-1995.
חומר חיטוי	חומר לחיטוי כלי עבודה מן החומרים המפורטים בתקנות.
חיטוי	פעולה של השמת מיקרואורגניזמים מחוללי מחלה או מזיקים אחרים.
ניקוי	פעולה להסרת לכלוך.
עיקור	השמדה של כל המיקרואורגניזמים.
עסק	עסק שצוין בצו רישוי עסקים (מפורט בטור ג' בטבלה, בתקנה 2 (א) בתקנות רישוי עסקים תנאי תברואה נאותים לעסקים לא רפואיים לטיפול בגוף אדם התשנ"ג-1992).
רופא מורשה	כמשמעותו בפקודת רופאים (נסח חדש).
תכשיר לחיטוי עור	תכשיר חומר מן המפורטים בתקנות (בתוספת שנייה).
תכשיר לניקוי ידיים	תמיסה מימית של כלורהקסידין ודטרנגט או תכשיר אחר שאישר המנהל כמתאים לניקוי ידיים.